

Fremtidens støtteformer

Perspektiver fra AU-studerende med funktionsnedsættelser og inspiration til videreudvikling af støtteindsatser

Rapport fra Studiestøtte, AU Uddannelse

April, 2025

Flemming Berg, Specialpædagogisk støtte
Martin Pors Knudsen, Rådgivnings- og støttecentret
Laura Kongskov, Rådgivnings- og støttecentret

Indhold

1.0 Indledning	3
2.0 Om undersøgelsen	4
2.1 Undersøgelsens omfang og deltagere.....	4
2.2 Analysestrategi.....	5
3.0 Analyse af studerendes perspektiver	6
3.1 Opstart af støtte.....	6
3.1.1 Erfaringer med opstart af støtte	6
3.1.2 Processen omkring opstart af støtte.....	7
3.1.4 Forslag til forbedret kommunikation	9
3.2 Individuelle og kollektive støtteformer.....	10
3.2.1 Erfaringer med individuel og kollektiv støtte	10
3.2.2 Feedback på kollektive støtteformer.....	12
3.2.3 Samspil mellem individuelle og kollektive støtteformer.....	15
3.3 Mødet med AU uden for SPS	16
3.3.1 Undervisning og studiemiljø.....	16
3.3.2 Instanser på og uden for AU	17
4.0 Inspiration til fremtidens støtteformer	19
4.1 Generelle opmærksomhedspunkter	19
4.1.1 Styrket informationsindsats til studerende.....	19
4.1.2 Individuelle og kollektive støtteformer.....	20
4.1.3 Samspil mellem SPS og den øvrige institution.....	20
4.2 Nye støtteformer.....	21
4.2.1 Ind på universitetet	21
4.2.2 SPS støtteformer.....	22
4.2.3 Oversigt over idéer til støtteindsats	26
5.0 Hovedkonklusioner og videre perspektiver	27
6.0 Bilag 1	29

1.0 Indledning

På Aarhus Universitet modtog flere end 2400 studerende specialpædagogisk støtte (SPS) i 2024. SPS-ordningen giver mulighed for at tilbyde individuelt tilpasset støtte, der hjælper studerende med at udvikle strategier og kompetencer til at håndtere de studiemæssige udfordringer, de møder i deres uddannelsesforløb. Erfaringerne viser, at støtten har stor betydning for mange studerendes mulighed for at gennemføre en videregående uddannelse.

I de senere år er der sket en betydelig udvikling inden for SPS-området på Aarhus Universitet (AU). Stadig flere studerende opsøger således støtte i løbet af deres studietid. Denne udvikling afspejler både en større bevidsthed om mulighederne for at få støtte og en stigende andel af studerende med funktionsnedsættelser i videregående uddannelser. Denne udvikling er i overensstemmelse med den nationale tendens. Ifølge en EVA-undersøgelse fra 2023 er antallet af studerende på videregående uddannelser, der er registreret med en funktionsnedsættelse, steget fra ca. 6000 i 2010 til ca. 30.000 i 2020. Det svarer i 2020 til ca. 11 % af de studerende (Danmarks Evalueringsinstitut 2023). På Aarhus Universitet, der primært udbyder lange videregående uddannelser, er der i perioden 2014-2024 sket en stigning på 114 %. Gruppen af studerende, der modtager SPS, udgjorde i 2024 7,5 % af de studerende på AU.

Udviklingen stiller nye krav til den måde, som AU organiserer og tilrettelægger støtten på for at kunne imødekomme denne udvikling og sikre, at en stadigt stigende andel af studerende, der oplever behov for støtte, kan få den nødvendige hjælp. Samtidig er der et nationalt fokus på at udvikle støtteindsatser, der i højere grad integrerer tilbud til studerende med funktionsnedsættelser i universitetets samlede tilbud, der understøtter den studerendes trivsel, studiekompetence og deltagelse i studielivet.

På denne baggrund har vi i Studiestøtte ved AU et fokus på at undersøge muligheder for at tilpasse og udvikle støtteformer, så de fortsat matcher studerendes behov og den studiekontekst, de studerende er en del af. Dette fokus er i tråd med nationale initiativer til at drøfte fremtidens rammer for SPS. Fokusgruppeundersøgelsen, der præsenteres i denne rapport, er et element i denne udviklingsproces. Formålet har været at indsamle erfaringer og perspektiver fra studerende, der har modtaget SPS, og at inddrage disse i formuleringen af idéer og inspiration til fremtidige støtteformer.

Rapporten indledes med en kort beskrivelse af undersøgelsens formål og metode. Herefter præsenteres resultaterne af de gennemførte fokusgruppeinterviews med studerende. I rapportens afsluttende del sammenfattes inspiration og perspektiver til udviklingen af fremtidige støtteformer.

2.0 Om undersøgelsen

2.1 Undersøgelsens omfang og deltagere

I undersøgelsen har en projektgruppe ved Studiestøtte på AU afviklet fire fokusgruppeinterviews med studerende i slutningen af februar og starten af marts 2025. Hvert interview havde mellem fem og otte deltagere, og i alt deltog 25 studerende. Deltagerne var alle SPS-modtagere ved Aarhus Universitet (AU). De havde enten tidligere modtaget en eller flere former for støtte eller modtager aktuelt støtte i forbindelse med deres studie på AU.

Rekrutteringen af deltagere foregik via en mailinvitation udsendt af SPS-teamet. 1345 studerende blev kontaktet, og 34 vendte tilbage med positiv tilkendegivelse inden for den angivne svarfrist på 10 dage. Alle, der meldte positivt tilbage, blev tilbudt deltagelse i et interview, men i alt 9 studerende valgte efterfølgende at trække sig, primært af tidsmæssige årsager. Fokusgrupperne blev sammensat med fokus på at opnå størst mulig bredde ift. typer af funktionsnedsættelser og studiemæssig anciennitet.

Deltagerne repræsenterede fire af AUs fem fakulteter. Størst repræsenteret var fakultetet Arts med 13 deltagere. Blandt de øvrige studerende deltog 7 fra Natural Sciences (Nat) 4 fra Business and Social Sciences (BSS) og 1 fra Technical Sciences (Tech). Der var ikke deltagere fra det sundsvidenskabelige fakultet (Health). Deltagerne var startet på deres nuværende studie i perioden 2016 til 2024 og havde dermed varierende studiemæssig erfaring på AU. De fleste af deltagerne havde én type af funktionsnedsættelse, mens enkelte studerende havde flere typer af funktionsnedsættelser. Samlet havde 12 studerende dysleksi, 9 studerende en psykisk funktionsnedsættelse, 4 studerende en neurologisk funktionsnedsættelse og 3 studerende en fysisk funktionsnedsættelse.

Forud for interviewene blev alle deltagere informeret om undersøgelsens formål, og ifm. interviewene har alle deltagere givet samtykke til, at deres udsagn samt ovenstående oplysninger kan indgå i projektet om fremtidens støtteformer.

Alle tre projektdeltagere deltog i gennemførelsen af fokusgruppeinterviewene. Interviewene havde en varighed på 1½ time og blev afviklet som semi-strukturerede interview. Interviewene var inddelt i 2 overordnede temaer.

Den overordnede struktur og de tilhørende delemner fremgår af tabel 2:

<p>Tema 1</p> <p>Opstart af støtte</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Oplevelser og erfaringer med information og processen omkring opstart af støtte • Ønsker og forslag til forbedringer • Feedback på forslag om et velkomstarrangement
<p>Tema 2</p> <p>Individuel og kollektiv støtte</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Oplevelser og erfaringer i forbindelse med individuelle og kollektive støtteformer • Ønsker og forslag til forbedringer • Feedback på forslag om gruppeforløb, workshop og åbent studieværksted. • Input om samspil mellem individuel og kollektiv støtte

Deltagerne blev opfordret til åbenhed både ift. positive og kritiske indspark og blev opfordret til at være nysgerrige og følge op på hinandens input.

2.2 Analysestrategi

Alle interviews er transskriberet i fuld længde. I transskriptionen er der ikke medtaget ikke-sproglige træk som pauser, tonefald mm. Desuden er fyldord som "øh" og "altså" ikke medtaget konsekvent. På baggrund af en første gennemlæsning af transskriptionerne blev der i projektgruppen indkredset en kodeliste med analysekategorier ud fra interviewenes temaer og de studerendes input. Disse kategorier dannede afsæt for den videre kodning af materialet.

Den første kodning blev foretaget af én projektdeltager, mens en anden deltager efterfølgende gennemgik og reviderede kodningen med henblik på at sikre konsistens og nuancering. På baggrund af kodningen blev hovedpointerne under hver analysekategori identificeret i fællesskab. Disse hovedpointer har dannet afsæt for sammenfatningen af analysen. I analysen har det været et mål at fremhæve både forskelligheder og fælles træk i de studerendes oplevelser og input.

Af hensyn til anonymitet henvises der ved citater kun til studerende med et bogstav-ID i denne offentligtgjorte version af undersøgelsesrapporten.

3.0 Analyse af studerendes perspektiver

3.1 Opstart af støtte

3.1.1 Erfaringer med opstart af støtte

De studerendes erfaringer med opstart af SPS-støtte viser et billede, der både rummer positive og negative oplevelser. Der er væsentlige forskelle i forhold til, hvordan de studerende er blevet informeret om støttemulighederne. Desuden er der forskel på, hvordan de har oplevet den efterfølgende proces.

De studerende har fået information om støttemulighederne fra mange forskellige kanaler og på forskellige tidspunkter i deres uddannelsesforløb. Mange haft kendskab til SPS allerede før studiestart. Det gælder eksempelvis de studerende, der har haft støtte på deres ungdomsuddannelse og evt. er blevet anbefalet at opsøge støtte af en studievejleder.

4 studerende fremhæver, at de fik information op til studiestart, eksempelvis på baggrund af deres kvote 2-ansøgning eller i forbindelse med besøg på uddannelsesmessen U-Days. En af dem, der har fået brev om SPS efter kvote 2 ansøgningen siger: *"Så jeg havde faktisk fat i SPS, før jeg overhovedet startede. ... Så jeg er faktisk overrasket over, hvor meget hjælp der var"*(Q).

En del studerende har desuden fundet frem til information om SPS vha. internetsøgning.

En anden gruppe af de studerende er blevet opmærksom på støttemuligheder i forbindelse med studiestart. Flere nævner, at de blev opmærksomme på SPS gennem mundtlige anbefalinger fra fx tutorer eller medstuderende eller i forbindelse med informationsoplæg ved studiestart.

En fortæller om intro-dagene:

"Det var en tutor, der tog fat i mig og sagde, at det var en ting. Og det var så fordi jeg havde været åben omkring det. Jeg har senfølger efter hjernerystelse, så det kan man også godt mærke i intro-dagene, at man ikke er med til det hele"(G).

En international studerende nævner, at hun slet ikke fik noget information om SPS i forbindelse med start på AU.

Informationen om støttemuligheder kommer således både via officielle kanaler og via netværk og egen søgning. Flere fremhæver, at de har oplevet et skift fra tidligere i deres uddannelsesforløb ift. det individuelle ansvar for at opsøge information om støtte og et at tage initiativ til at få støtte på universitetet. Det har hos enkelte ført til en oplevelse af, at systemet ikke i tilstrækkelig grad rækker ud til dem:

"Jeg har altid fået meget hjælp med at søge støtte og egentlig haft studievejledere, der altid har taget meget hånd om mig. Så da jeg startede på universitetet, så er det det der med, det var lige pludselig mega uoverskueligt" (M).

Information om SPS i forbindelse med opstart og introduktion til studiet bliver generelt fremhævet som meget væsentligt. Flere har dog også en opmærksomhed på, at informationen om SPS ved studiestart ofte bliver givet i en kontekst, hvor man kan blive overvældet af mange nye informationer. Flere studerende nævner, at information om SPS drukner i mængden eller ikke nødvendigvis opfattes som noget, der er målrettet dem på tidspunktet for studiestart. Samtidig er det en væsentlig pointe, at behovet for støtte i nogle tilfælde først opstår senere i studiet. Der fremkommer dermed en dobbelthed ift. ønsket om at modtage information så tidligt som muligt ifm. studiestart, samtidig med at det er et tidspunkt, hvor det kan være svært at rumme information, eller hvor behovet for støtte ikke nødvendigvis er klart.

3.1.2 Processen omkring opstart af støtte

De studerendes oplevelser af selve processen omkring opstart af støtte varierer. Størstedelen af de studerende beskriver processen som positiv, let tilgængelig og gnidningsfri, når de først kom i kontakt med SPS-teamet. En række studerende beskriver, at de oplevede mødet med SPS-teamet som imødekommende og let tilgængeligt, og de oplevede generelt blive taget godt imod. Flere fremhæver, at de hurtigt fik tildelt støtte, og flere fremhæver oplevelsen af, at der med den indledende kontakt blev løftet en administrativ byrde væk fra dem selv. En studerende beskriver fx:

"Jeg kan relatere meget til det med, at af alt det bureaukrati, man møder, af alt det, så har SPS været det rareste og nemmeste nogensinde at komme ind i. Altså sådan, jeg har lidt haft hovedet ind i en mur i forhold til at få søgt handicap-SU og få dispensationerne og få lægeerklæringerne fra psykiateren og få lov til at komme ind i psykiatrien. Altså virkelig mange af sådan nogle vægge har jeg mødt, hvor med SPS der havde jeg samme oplevelse med, at det gik super hurtigt første semester" (X).

For enkelte har opstartsprocessen været præget af ventetid, og én nævner udfordringer med at skaffe den nødvendige dokumentation. Særligt studerende, der ikke har haft støtte før, eller som har modtaget en ny diagnose tæt på studiestart, oplever vanskeligheder med at overskue, hvordan de skal navigere i systemet. Enkelte fortæller, at de oplevede lang sagsbehandlingstid trods tidlig henvendelse, eller at de "blev væk i systemet" undervejs i processen. Nogle studerende har oplevet det som en barriere, at de ikke kunne ansøge om støtte før studiestart. Det har skabt frustration, fordi de ønskede at få støtte på plads inden studiestart, så de kunne begynde studiet med ro i maven.

Et andet perspektiv på opstartsprocessen handler om forståelsen af de forskellige støtteformer. Flere studerende peger på, at de i starten havde svært ved at gennemskue, hvad støtten indebærer: *"Hvad er en rådgiver i virkeligheden?"* (U). For enkelte har det taget tid at komme godt ind i støtten. Nogle få har også takket nej til støtte, fordi de ikke havde et klart billede af formålet. Eksempelvis udtrykker en studerende, at hun i en lang periode valgte læse-/skrivevejledning fra, men senere på studiet gennem sit netværk på studiet fik øje på potentialet i støtten: *"Jeg kørte faktisk en*

hel bachelor igennem uden at have kontakt igen, fordi jeg tænkte, at nåh men det må være det. Altså, hvad skulle jeg ellers kunne få hjælp til?"(I).

Flere studerende fremhæver i den forbindelse betydningen af relationen til deres vejleder eller rådgiver i opstartsprocessen samt betydningen af dennes tydelighed og kommunikation ift. at forstå støttemulighederne.

De studerende i undersøgelsen giver overvejende positive beskrivelser af opstartsprocessen. Desuden sætter de fokus på, at en positiv oplevelse af opstarten både handler om tidlig støtte, men også om relevant information.

3.1.3 Feedback på forslag om velkomstdag

Som en del af interviewet blev de studerende introduceret til idéen om en fælles velkomstdag som et tilbud til studerende, der kan have behov for SPS. Formålet med dagen skulle være at skabe en tydelig, tryk og lettilgængelig indgang til at få indblik i universitetets støttemuligheder allerede inden studiestart. Velkomstdagen skulle placeres kort tid inden selve studiestarten og skulle give de studerende mulighed for at få overblik over relevante støtteformer og for at møde støttegivere, nuværende støttemodtagere samt studievejledere og repræsentanter fra SU. Dagen skulle bl.a. give mulighed for at få råd om studiestart og særlige vilkår på studiet samt give plads til spørgsmål og individuel dialog. Derudover kunne dagen inkludere en fysisk rundvisning på de studerendes eget institut for at understøtte følelsen af at høre til, og at omgivelserne var kendte, når studiet gik i gang. Der skulle også være mulighed for at få vejledning om ansøgningsprocessen til SPS og i nogle tilfælde mulighed for at igangsætte ansøgning om støtte allerede på dagen, hvis der ikke allerede er søgt støtte (Se også bilag 1).

De studerende forholder sig generelt positivt til idéen om at etablere en særlig velkomstdag målrettet studerende med behov for SPS-støtte. Flere understreger, at det kan være en hjælp at få samlet relevant information ét sted og få mulighed for at møde både nuværende støttemodtagere og støttegivere. En studerende peger fx på, at *"det ville være fedt at se, at andre også modtager det, så man får sat nogle ansigter på det"*(P). Et andet positivt element, som flere nævner, er muligheden for at blive introduceret til universitetets fysiske rammer gennem rundvisning og information om tilgængelighed.

Derudover vurderer flere, at et fælles arrangement kan sende et vigtigt signal om, at Aarhus Universitet byder studerende med særlige behov velkommen, og at dette kunne bidrage til at afstigmatisere det at modtage SPS. Enkelte studerende fremhæver, at et større arrangement kan gøre det lettere at deltage, fordi det giver mulighed for at være anonym i en større forsamling.

Andre studerende giver imidlertid udtryk for en række forbehold og udfordringer. Flere peger på, at et stort arrangement kan virke overvældende – særligt for studerende, der i forvejen oplever sociale udfordringer eller let bliver sensorisk overbelastede. En studerende formulerer det således: *"Jeg tænker også, det kan skræmme nogen væk, at der er sådan et kæmpe arrangement"*(Q). Andre understreger, at mængden af information kan blive for meget, og at der er en risiko for, at deltagerne til arrangementet mister overblikket.

Flere studerende rejser desuden nogle praktiske spørgsmål, fx om hvordan målgruppen overhovedet bliver opmærksom på arrangementet. De påpeger, at mange først bliver bevidste om behovet for støtte efter studiestart, og at en velkomstdag derfor ikke vil kunne nå alle relevante studerende. En studerende udtrykker således: "Hvis det kun er før man starter på uni, så misser I rigtig mange" (G).

I de studerendes feedback indgår forslag til flere justeringer og alternativer, som opsummeres i det følgende:

Digitale mødeformater

Der er flere forslag om at supplere eller erstatte en fysisk velkomstdag med digitale møder. Et forslag er at holde et fælles informationsmøde online, eventuelt også med en form for paneldebat eller Q&A-sessions, hvor man kan stille spørgsmål anonymt, og hvor man kan vælge at deltage i den del, der er relevant for én selv.

Løbende åbne arrangementer

Nogle studerende foreslår, at åbent-hus-arrangementer om SPS-støtte afholdes flere gange om året, så informationen ikke kun gives før eller i forbindelse med studiestart. Dette ville gøre det muligt at fange dem, der får behovet senere.

Online informationsvideoer

Det bliver foreslået, at der i højere grad skal være mulighed for selv at kunne tilgå relevante informationer på en overskuelig hjemmeside, som fx indeholder kortere informationsvideoer målrettet forskellige grupper af studerende med funktionsnedsættelser.

Mentorkorps/studiestartsmentor

Det bliver foreslået, at der etableres et særligt mentorkorps med ældre studerende, der selv har erfaring med at modtage støtte. Disse mentorer kunne fungere som rollemodeller og kontaktpersoner for nye studerende i målgruppen.

Mindre, lokale arrangementer

Flere studerende foreslår, at informationsarrangementer om SPS kan afholdes på institut- eller fakultetsniveau. Dette kan gøre informationen mere nærværende, relevant og overskuelig, fordi den bliver præsenteret i en mere afgrænset kontekst. Det vil også kunne mindske oplevelsen af at skulle "opsøge et særligt sted" for at høre om støtte.

3.1.4 Forslag til forbedret kommunikation

Udover de konkrete forslag til tiltag har de studerende flere perspektiver på, hvordan information og kommunikation omkring SPS kunne styrkes. De studerende efterlyser først og fremmest, at information bliver givet mere systematisk og ensartet til alle studerende på AU. Flere foreslår, at der allerede i optagelsesbrevet nævnes, at studerende med funktionsnedsættelser har mulighed for støtte.

Flere studerende efterlyser, at der i højere grad informeres specifikt om SPS i intro-dagene, gerne via tutorer, mentorer eller via korte oplæg i forelæsningsammenhæng i starten af semestret. En

studerende fortæller fx, at hun som tutor senere i sit studieforløb har været med til at udvikle en systematik ift. at informere nye studerende om SPS: *"... sådan virkelig at skabe opmærksomhed allerede fra day one. ... Og det synes jeg har været en god løsning på det, at det er en del af informationsmaterialet"*(A).

Flere peger desuden på, at information om støtte med fordel kan gives flere gange i løbet af det første semester, fx ved at der sendes påmindelser ud en måned eller to efter studiestart, når den studerende har "mærket studiet af". I den forbindelse kunne det være relevant at bruge Brightspace eller sociale medier. En studerende beskriver det sådan: *"Jeg kunne måske godt have brugt, at nogen rakte ud til mig en måneds tid efter studiestart og sagde: Husk, der er også de her muligheder"*(I).

Samtidig udtrykker flere studerende, at kommunikationen om SPS kan virke fremmedgørende eller stigmatiserende. Betegnelsen 'Specialpædagogisk Støtte' vækker for nogle associationer til hjælp, som de ikke identificerer sig med. En studerende siger: *"Når man hører SPS – specialpædagogisk støtte – jeg tror, at det er de færreste, der har en forståelse af, hvad det er"*(A). Flere peger på behovet for at arbejde med sproget og formidlingen, så støttetilbuddene i højere grad fremstår som vejledningstilbud og som en naturlig del af universitetets samlede tilbud. Det fremstår dermed som et ønske, at der arbejdes med branding af SPS, så flere kan genkende sig i støtteordningen.

3.2 Individuelle og kollektive støtteformer

3.2.1 Erfaringer med individuel og kollektiv støtte

Individuel støtte

De studerendes erfaringer med den individuelle SPS-støtte tegner samlet set et billede af, at støtten har haft stor betydning for deres studiehverdag og mulighed for at gennemføre studiet. For flere har støtten ikke blot været en hjælp, men en forudsætning for at kunne tage en videregående uddannelse. En studerende siger det meget klart: *"Grunden til, at jeg går på universitetet, det er fordi, I har så meget støtte. Så det skal I have positivt jo."*(Q). Samtidig vidner erfaringerne om stor variation i studerendes behov for støtte og ift. deres oplevelse af udbyttet af støtten.

Flertallet af de studerende giver udtryk for, at de individuelle støtteforløb i form af læse- og skrivevejledning, rådgivning og mentorstøtte opleves som fleksible støtteformer, der er tilpasset den enkeltes behov. Flere beskriver, hvordan støttegiverne formår at møde dem i deres aktuelle situation og hjælpe til at finde løsninger og strategier, når studielivet bliver udfordrende.

Læse- og skrivevejledningen fremhæves som et rum, hvor den studerende kan få konkret støtte til opgaver og studieteknikker, samtidig med at der er plads til at arbejde med de udfordringer, der opstår undervejs. En studerende udtrykker fx:

"Så jeg får selv lov til at sætte dagsordenen for, hvad vi skal, og vi sætter nogle faste mål hvert semester, og vi evaluerer på de mål i slutningen af forløbet. ... Jeg synes virkelig, at jeg er blevet mødt – ikke kun med læsevejledning, men også bare generelt vejledning. Jeg synes, at min læsevejleder

udfører mere, end hun burde. Og det er jeg jo virkelig taknemmelig for. Så jeg synes altså virkelig, at jeg har et godt forløb"(S).

Tilsvarende fremhæver flere studerende rådgivningen som et trygt rum, hvor der er plads til at tale om mere end blot studiemæssige spørgsmål. Flere understreger, at de her er blevet mødt som "hele mennesker". En studerende siger: *"Det var første gang, jeg blev mødt som et helt menneske her i universitetsverdenen"*(U). En anden peger på den værdi, det har haft, at rådgiveren har en psykologfaglig baggrund og derfor har kunne hjælpe med både studierelaterede og personlige problematikker:

"Det der med at have en, som rent faktisk er uddannet i at hjælpe mig – også som menneske. Det synes jeg bare har været mega, mega rart. (...) ikke bare: "Fungerer du på studiet?" Men også: "Fungerer du generelt (...). Og det har jo typisk noget med hinanden at gøre" (V).

Flere studerende nævner mentorstøtte som en afgørende faktor i deres studieliv. For nogle har mentorforløbet primært haft en studieteknisk og faglig funktion, hvor de har kunnet få hjælp til strukturering og prioritering af opgaver, mens mentoren for andre også har været en vigtig støtte i forhold til trivsel og motivation:

"Og jeg synes især, at mine forskellige mentorer, jeg har haft, virkelig har hjulpet mig meget. I forhold til sådan at komme ud med de frustrationer, man har om det her studie.... Og det har fyldt rigtig meget i mine samtaler med min mentor, at der ligesom også er plads til det"(X).

En studerende fremhæver det som værdifuldt, at hendes mentor selv har en funktionsnedsættelse og derfor kan spejle og forstå den studerendes situation: *"Jeg tror, det, der gør, at jeg har sådan et godt forhold til hende, det er, at hun selv har ADHD. Og hun har selv modtaget SPS-støtte"*(X).

Endelig fremhæver flere studerende, at de oplever det som en fordel, at SPS støttetilbuddene er fysisk samlet ét sted på universitetet. Dette gør det lettere at navigere mellem rådgivning, læse-/skrivevejledning og andre støttetilbud. En studerende udtrykker fx:

"Altså jeg synes jo egentlig, det er rigtig lækkert, at SPS er samlet. For eksempel, jeg havde nogle spørgsmål til SU ... Og så var min rådgiver bare sådan: 'Vi går bare derned.' ... Man bliver ligesom mødt med: 'Okay, vi finder en løsning'"(Q).

På trods af de mange positive erfaringer er der også studerende, som beskriver udfordringer i forbindelse med den individuelle støtte. Nogle studerende peger på, at det kan være vanskeligt at afkode, hvad støtten konkret kan bruges til, og hvordan man bedst får gavn af den. En studerende fortæller, at hun har brugt lang tid på at finde ud af, hvad der egentlig var muligt at tale om i rådgivningen: *"Det synes jeg nærmest, jeg har brugt et helt år på at finde ud af"*(F).

Derudover nævner enkelte studerende, at matchet med mentor eller læse-/skrivevejleder ikke altid har været hensigtsmæssigt. En studerende beskriver eksempelvis, at hendes første læse-/skrivevejleder havde svært ved at relatere til hendes studie, hvilket gjorde vejledningen mindre brugbar. En anden studerende beskriver problematikken i, at hendes mentor ikke havde haft de samme konkrete fag på studiet. En anden studerende har været frustreret over, at rådgiveren ikke har guidet mere konkret ift. relevante regler, retningslinjer og ansøgningsprocedurer, men har henvist til

andre instanser: *"Der følte jeg tit, at jeg fik at vide: 'Nu skal du snakke med din studievejleder om det' eller 'Nu skal du ringe til SU om det,' hvor altså, det er lidt det, jeg ikke kan overskue"*(X). Enkelte studerende oplever også, at det kan være vanskeligt at få en tid til en rådgivningssamtale, når behovet opstår.

Der er således nogle individuelle forskelle ift. oplevelsen af de konkrete forløb, men samlet set opleves den individuelle støtte som meget værdifuld.

Særligt for studerende med dysleksi og enkelte studerende med fysiske handicaps betragtes adgang til it-hjælpe midler og digitale studiematerialer som en central del af SPS-støtten. Flere studerende nævner deres positive erfaringer med teknologiske hjælpemidler som AppWriter og Nota. De oplever, at teknologien er blevet markant bedre og lettere at bruge sammenlignet med tidligere. En studerende siger: *"Nu har jeg det der AppWriter, som er et fantastisk program, synes jeg"* (L). Dog nævnes der også udfordringer, særligt i forhold til muligheden for at tilgå og arbejde med digitale studiematerialer samt kvaliteten teknologien, fx til oplæsning af videnskabelige tekster.

Kollektive støtteformer

Erfaringerne med kollektive støtteformer blandt deltagerne er meget begrænsede. Kun få studerende har deltaget i SPS-forløb sammen med andre studerende. En studerende, som har deltaget i en netværksgruppe, beskriver det som en positiv oplevelse at dele erfaringer i en mindre gruppe: *"Det fungerede godt for mig, en mindre gruppe"*(X). Samtidig peger hun imidlertid på, at gruppens formål fremstod uklart, og at deltagerne var meget forskellige steder i deres accept af diagnose og behov for støtte, hvilket gjorde det vanskeligt at finde et fælles udgangspunkt.

Andre studerende fortæller, at de har modtaget mails om gruppeforløb, men ikke har haft en klar forståelse af indholdet eller relevansen af tilbuddet. Kun én studerende er aktuelt tilmeldt et kollektivt tilbud med fokus på skriftlige opgaveprocesser. En studerende bemærker: *"Jeg har bare set nogle gange, så har jeg fået en eller anden mail fra én, der har sagt, vi starter det her gruppeforløb op, skal du være med? Men der står ikke noget om, hvad det er"*(C). Disse erfaringer peger på, at der er et behov for at styrke formidlingen om de kollektive støtteformer for at sikre, at de studerende får mulighed for at tage stilling til tilbuddene på et informeret grundlag.

3.2.2 Feedback på kollektive støtteformer

I interviewene er de studerende blevet spurgt åbent til idéer til kollektive støtteformer. Da deres idéer overordnet falder inden for de samme typer af støtteformer, som projektgruppen har præsenteret, præsenteres dette input samlet.

I interviewene har projektgruppen skitseret tre idéer til kollektive støtteformer (Se også Bilag 1). Det første format er gruppeforløb, hvor en mindre, fast gruppe af studerende mødes flere gange i løbet af et semester omkring et bestemt tema, eksempelvis studiestart, ensomhed i studielivet eller arbejdet med større skriftlige opgaver.

Det andet format er workshops, som er større, enkeltstående arrangementer med fokus på konkrete temaer eller udfordringer. Eksempler på temaer kunne være brug af studietekniske redskaber, håndteringsstrategier til at studere med ADHD eller dysleksi samt planlægningsværktøjer.

Det tredje format er et åbent studieværksted, hvor studerende kan møde op uden tilmelding for at arbejde med studieopgaver, få sparring på arbejdsprocessen eller blot være en del af et studiemiljø, hvor der er ro, struktur og mulighed for at møde andre i samme situation. Værkstedet skal samtidig give adgang til vejledning, teknologistøtte og mulighed for at mødes med fx sin studiementor.

Samlet set giver de studerende udtryk for, at forslagene er relevante, men deres tilbagemeldinger rummer nogle vigtige opmærksomhedspunkter og refleksioner om både potentialer og udfordringer.

Gruppeforløb

Langt de fleste studerende, der udtaler sig om gruppeforløbene, vurderer, at denne type støtte kan have stor relevans, særligt fordi muligheden for at mødes med andre studerende i en lignende situation kan være med til at mindske følelsen af at stå alene med sine udfordringer. Flere påpeger, at det at dele erfaringer med andre i samme båd kan være meningsfuldt både studiemæssigt og personligt:

"Man kan måske også godt føle sig lidt alene med de udfordringer, man har. Så et gruppeforløb ville være en fin måde netop at kunne se, årh jamen der faktisk er nogen, der har de samme udfordringer som mig"(C).

Nogle af de studerende ser også gruppeforløbene som et alternativ eller supplement til individuel støtte, fordi det giver mulighed for at høre andres perspektiver og strategier.

De studerende har forskellige perspektiver på, at deltagelse i gruppeforløb indebærer en vis forpligtelse til at møde op flere gange. Nogen oplever dette som en barriere, fordi de frygter, at de ikke kan overholde møderne i en travl studiehverdag, eller fordi de foretrækker mere fleksible tilbud. Andre fremhæver derimod netop forpligtelsen som en fordel, fordi den øger sandsynligheden for, at de faktisk deltager og får udbytte af tilbuddet: *"Jeg har nok meget brug for, at jeg skal møde op på en eller anden måde. At jeg føler, at jeg er forpligtet til at møde op, fordi jeg ved, at hvis det bliver for åbent, så er det uforpligtet"*(L).

De studerende lægger generelt vægt på, at rammerne for deltagelse skal være tydelige, så de på forhånd ved, hvad de går ind til. Et centralt aspekt i de studerendes feedback handler om, hvorvidt gruppeforløbene skal være snævert eller bredt definerede i forhold til temaer og målgrupper. Flere efterspørger grupper med et klart og afgrænset tema, som kan skabe en fællesnævner for deltagerne. Det kan for eksempel være med udgangspunkt i en diagnose som ADHD eller autisme, men også med udgangspunkt i fælles studiemæssige udfordringer, fx i relation til opgaveskrivning eller studiestart: *"...at man også kunne opleve andre perspektiver og ligesom se, hvordan andre... ja hvilke problemer der ellers kan være. Men jeg tror det ville være fint, hvis det var meget specifikt til ens eget problem"*. (P).

Begrundelsen for dette ønske er dels, at det kan øge trygheden at vide, at de andre deltagere har lignende erfaringer, dels at de studerendes udfordringer kan variere betydeligt alt efter studie, diagnose og studiemæssig erfaring.

Samtidig peger enkelte studerende på, at et mere åbent tema og en bredere målgruppe kan være en fordel, eksempelvis alle studerende, der modtager SPS-støtte. En studerende fremhæver, at snævre temaer også kan virke begrænsende, fordi man dermed placeres i en "boks", som man skal passe ind i for at tilmelde sig.

Flere studerende peger derudover på praktiske hensyn, der kan påvirke deres deltagelse. Nogle ønsker, at gruppeforløb også kan tilbydes online, fordi fysiske møder kan være svære at passe ind i en travl hverdag eller kan være forbundet med socialt ubehag. Andre nævner, at det kan være en barriere, hvis gruppeforløbene afvikles langt fra deres studie.

Workshops

De studerendes vurderinger af workshopformatet er blandede. Nogle ser workshops som en relevant mulighed for at tilegne sig ny viden og inspiration, særligt om studietekniske emner eller håndtering af konkrete udfordringer. En studerende beskriver det således: *"Workshop kunne være mega fedt, fordi det er en måde at kunne lære noget nyt på og høre noget og kunne være en del af noget"* (M)

Andre studerende oplever workshops som mindre relevante for dem personligt, bl.a. fordi de forbinder formatet med traditionel undervisning om vanskeligheder, de allerede kender til. Flere studerende efterspørger, at workshops har et tydeligt fokus og tilrettelægges i samarbejde med eksisterende netværk eller mentorer. En studerende foreslår, at workshops kan udvikles i samarbejde med eksempelvis Netværk for studerende med dysleksi.

Derudover nævner flere, at det vil være en fordel, hvis workshops tilbydes som online-format. Samlet set er workshops den støtteform, der fremhæves mindst på tværs af interviews. Målrrettede aktiviteter, som har karakter af workshops, bliver imidlertid foreslået som en integreret del af et åbent støttetilbud.

Åbent studieværksted

Det åbne studieværksted vurderes af langt de fleste studerende som et relevant og meningsfuldt tilbud. De ser det som en mulighed for at understøtte struktur på studiearbejdet, få sparring og vejledning efter behov samt møde andre studerende, som står i lignende situationer. En studerende beskriver potentialet således: *"Det der åbne studieværksted ville også normalisere lidt. At man skal ikke gemme det væk, man skal ikke være bange for at komme hen og spørge"* (N).

Flere fremhæver, at værkstedet kan være med til at gøre studiearbejdet mindre ensomt og skabe et miljø, hvor man over tid kan lære andre studerende at kende. De studerende har forskellige holdninger til, hvem der skal have adgang til studieværkstedet. Nogle vurderer, at det vil være mest trygt, hvis tilbuddet primært henvender sig til studerende, der allerede modtager SPS-støtte. Andre mener, at det med fordel kunne være åbent for alle studerende – både for at normalisere brugen af støtte og som en mulig indgangsport til SPS for studerende, der endnu ikke har søgt støtte: *"Jeg tror også det kunne tage den der byrde fra at rent faktisk søge ind på SPS [...] hvis der var et sted, man bare lige kunne tjekke det ud"* (E). Desuden nævner enkelte, at det kunne være en fordel, hvis man kan tage en ven eller sin studiegruppe med.

Mange studerende påpeger, at det er vigtigt at afklare, hvad man som studerende kan bruge værkstedet til. Nogle giver udtryk for, at værkstedet kan fremstå uoverskueligt eller uklart i sit formål, og flere peger på behovet for, at der er en konkret anledning til at møde op – eksempelvis et kort oplæg eller en tematiseret aktivitet: *"Måske man kunne starte det der åbne studieværksted med et oplæg eller et eller andet, der gør det mere konkret"*(G).

Derudover fremhæver flere, at de fysiske rammer bør understøtte både studiearbejde og socialt samvær. Et forslag er, at værkstedet kan opdeles i zoner, så der både er mulighed for ro og for at snakke med andre.

Samlet set har idéen med et åbent studieværksted dermed et potentiale og kan udvikles i flere retninger.

3.2.3 Samspil mellem individuelle og kollektive støtteformer

I interviewene giver de studerende tydeligt udtryk for, at de individuelle og de kollektive støtteformer kan supplere, men ikke erstatte hinanden. Flere studerende fremhæver, at forskellige typer af støtte dækker forskellige behov og situationer i studielivet.

Den individuelle støtte vurderes som uundværlig for mange, fordi den kan tilpasses den enkelte studerendes specifikke udfordringer. Flere studerende peger på, at der i den individuelle støtte opstår et trygt rum, hvor man kan tale åbent om sine vanskeligheder med en person, der kender ens situation, og hvor man ikke skal dele tiden eller opmærksomheden med andre. Muligheden for i den individuelle støtte at stille alle de spørgsmål, man har, fremhæves som en central kvalitet. Dette hænger også sammen med, at det kan opleves som grænseoverskridende at skulle dele personlige udfordringer i en gruppe, eller at ens behov kan være så specifikke, at de ikke lader sig imødekomme i en fælles ramme.

Derudover påpeger flere studerende, at den individuelle støtte bidrager til en struktur og fremdrift i studiet. De oplever, at faste aftaler med fx en mentor eller læse-/skrivevejleder hjælper dem med at fastholde fokus og komme videre med studieopgaver, også når motivationen eller overskuddet er lavt. Enkelte studerende understreger, at det kan være afgørende, at der i den individuelle støtte er én, der holder fast i dem, netop når de har mest lyst til at trække sig fra støtten pga. manglende overskud: *"Der er brug for relation, der er brug for, at der er nogen, der holder lidt fast"*(J). I den forbindelse peger flere studerende på, at de kollektive støtteformer stiller nogle andre krav. Nogle er bekymrede for, at det kan være en barriere, hvis man selv skal være opsøgende.

De gruppebaserede støtteformer vurderes således primært som et supplement, der kan give noget andet end den individuelle støtte. Flere studerende peger på, at gruppeforløb, workshops og åbne studieværksteder kan bidrage til at udvide ens horisont og give mulighed for at møde andre studerende med lignende erfaringer og udfordringer. Det at spejle sig i andre studerende, udveksle erfaringer og opleve, at man ikke er alene om sine vanskeligheder, fremhæves som væsentlige styrker ved de kollektive støtteformer. En studerende beskriver det således: *"Jeg tror, at det ville være sundt med begge dele. Men det er også noget med at udvide ens horisonter og møde nogen, der [...] er studerende og kender til problemerne, der kan opstå"*(M).

Flere studerende har den forståelse, at mødet med andre i en kollektiv ramme kan få dem til at opdage nye perspektiver eller blive bekræftet i, at deres erfaringer er legitime. Desuden peger flere studerende på, at der gennem den kollektive støtte er mulighed for at informere om øvrige støttetilbud.

På tværs af interviewene fremhæves det som væsentligt, at de kollektive støtteformer ikke introduceres som erstatning for den individuelle støtte, men som et supplement, der kan imødekomme andre behov og måske på sigt mindske behovet for individuel støtte. Nogle studerende påpeger, at de kollektive støtteformer kan være særligt relevante, når man har været på universitetet i noget tid og er blevet mere tryk i studiesituationen. Flere understreger desuden, at information om de kollektive tilbud med fordel kan drøftes i forbindelse med den individuelle støtte, hvor der allerede er etableret en relation og tillid. I dette ligger der også en tillid til, at ens støttegiver kan vurdere og anbefale relevante kollektive støtteformer.

3.3 Mødet med AU uden for SPS

3.3.1 Undervisning og studiemiljø

Selvom fokus i interviewene har været SPS, knytter mange af de studerendes deres oplevelser til det at være studerende på AU i bredere forstand. Bl.a. bliver forhold omkring undervisning fremhævet. De studerendes oplevelser i forbindelse med undervisningen er meget forskellige. Mens nogle studerende oplever forståelse og imødekommenhed, har andre en oplevelse af at blive mødt med afvisning eller uvidenhed. De negative oplevelser hænger bl.a. sammen med oplevelsen af, at det er op til den enkelte studerende at informere undervisere om konkrete behov. Eksempler på dette er behovet for ekstra tid i forbindelse løbende prøver i undervisningen eller behovet for digitalt tilgængelige tekster.

Samtidig lægger de studerende overordnet vægt på betydningen af, at undervisere ser dem som "hele mennesker" og anerkender, at der kan være forskellige behov, og at studieforløb kan se forskellige ud. De oplever det dermed positivt, hvis undervisere viser interesse for deres udfordringer og forudsætninger. Selv små initiativer fra undervisere kan dermed have stor betydning: *"Sidste semester tror jeg, det var første gang, jeg blev hørt af en professor, sådan virkelig, hvor han sagde: 'Jeg ved godt, du ikke kan læse det hele, prøv at prioritere sådan her'"* (Q).

Der er en udbredt oplevelse af, at undervisere mangler viden om SPS og de behov, der kan følge med en funktionsnedsættelse. Flere foreslår fælles opkvalificering af undviserne, så deres viden bliver mere ensartet og ikke i så høj grad afhænger af den enkelte underviseres initiativ. En studerende udtrykker det således: *"Det kunne være fedt, hvis alle professorer havde det samme grundlag af viden omkring det"* (A).

Oplevelser i forbindelse undervisningen knytter sig også til studiemiljøet i bredere forstand. Flere har et ønske om, at der bliver skabt mere åbenhed i studiemiljøet. Det hænger bl.a. sammen med, at flere ikke kender andre med lignende udfordringer, og der opleves et vis tabu omkring det at have særlige udfordringer. En studerende foreslår derfor også, at kendskab til funktionsnedsættelser også er relevant for medstuderende, der ikke har særlige udfordringer.

Også studiematerialer er et gennemgående tema. Dette gælder især for studerende med dysleksi. Flere oplever, at dokumenter i Brightspace ikke er tilgængelige til brug med deres oplæringsprogram, fordi de er af en dårlig kvalitet eller ikke er OCR-scannede. Dette giver en tydelig frustration. Frustrationen handler både om manglende viden blandt undervisere om, at tilgængelige tekster er et krav, og om det ikke at blive imødekommet, når de efterspørger bedre tekster. Andre giver imidlertid også eksempler på, at undervisere tager feedback til sig og forbedrer materialerne.

Enkelte studerende oplever desuden, at der mangler fleksibilitet i tilrettelæggelsen af eksamener og vejledning i forbindelse med eksamen. Fx nævnes eksamener, der placeres sent på dagen, eller gruppevejledning, der ikke giver mulighed for at tilgodese individuelle behov.

3.3.2 Instanser på og uden for AU

Erfaringer med SPS relateres også til oplevelsen af at være i kontakt med forskellige andre instanser. Størstedelen af de studerende har erfaringer med en række forskellige enheder eller instanser på og uden for AU, som de har været i kontakt med på grund af deres funktionsnedsættelse.

Flere studerende har den forståelse, at der er forskel på, hvordan man bliver mødt, afhængigt af det fakultet eller institut, som man er tilknyttet. Dette understreges bl.a. konkret af en studerende, som har prøvet at skifte studie, men bliver også italesat mere generelt: *"Men jeg hører da også, at der er meget forskellighed, alt efter hvad for et fakultet du er på"*(Q).

Nogle har den opfattelse, at funktionsnedsættelser ikke er noget, som man taler om på bestemte fakulteter. I modsætning hertil oplever flere oplever en høj grad af åbenhed og opbakning. En studerende fremhæver eksempelvis, hvordan opbakningen fra eget institut har gjort en enorm forskel: *"Jeg mærker utrolig meget støtte [x studie] og har fået lavet et speciallavet tastatur, fordi jeg skal da ikke sygemeldes. Mit institut kan godt få mig det hæve-sænkebord og det kontor, jeg har brug for, uden at jeg skal gå igennem en masse"*(G).

Der er blandt flere studerende fokus på, at rammer og muligheder kan afhænge af lokale praksisser. I forhold til konkrete instanser beskriver nogle studerende studievejledningen som et område, hvor der savnes mere viden om funktionsnedsættelser. Flere studerende har oplevet, at vejledere ikke ved, hvordan de skal håndtere forespørgsler om støtte, eller hvor de skal henvise videre. En studerende beskriver fx:

"Jeg gik til min studievejleder for lige at finde ud af, hvad der var kutymen. Og han blev helt forundret over, at en ordblind kunne studere på universitetet"(B).

Blandt de administrative processer nævnes særligt ansøgninger om handicaptillæg til SU som frustrerende. Flere studerende fortæller, at det kan tage mange måneder at få behandlet en ansøgning, og at kravene til dokumentation kan være svære at imødekomme. Nogle har derfor oplevet, at de har måttet bruge ekstra tid og kræfter på at skaffe lægeerklæringer, udfylde ansøgninger og kommunikere med sagsbehandlere.

Selvom der er eksempler på specifikke udfordringer, giver flere studerende også udtryk for den oplevelse, at systemerne omkring dem fungerer smidigt. En studerende beskriver fx, at processen med at forny sine eksamensdispensationer er ukompliceret og ikke fylder i hverdagen, efter at han er kommet i gang med studiet: *"Det fylder meget lidt i min dagligdag at skulle forny ting, og det fylder meget lidt at bede om nye eksamensgodkendelser med ekstra tid"* (B).

Der er således stor forskel på oplevelsen af kompleksitet omkring ens eget forløb. Særligt den specifikke gruppe af studerende, der også er i kontakt med instanser uden for universitetet (fx kommunen eller psykiatrien), oplever den samlede administrative opgave ved det at være studerende med funktionsnedsættelse som kompleks og ressourcekrævende.

Kommunal støtte spiller også en rolle for flere eller har tidligere gjort det. Enkelte studerende fremhæver gode erfaringer med kommunal støtte, fx konkrete støttetilbud og information om videre støttemuligheder. Der er dog også enkelte studerende, som fortæller om svære forløb i mødet med kommunen, hvilket kan være særligt belastende i en studietilværelse, der i forvejen stiller store krav. En studerende med et udtalehandicap fortæller: *"Jeg har haft en kamp med kommunen, som bare driver en helt ned til gulvet. Så har man ikke det overskud til bare at søge og anke de her ting"* (Y).

En studerende med en fysisk funktionsnedsættelse beskriver også, hvordan administrationen af studielivet kan føles som et sideløbende arbejde:

"Altså vi joker i min familie med, at jeg er sagsbehandler ved siden af, at jeg studerende. Fordi jeg bruger, altså jeg har også opsagt mit studiejob, fordi jeg bruger timer hver uge på at administrere mit studieliv, som man ikke gør som almindelig studerende" (K).

Fælles for de præsenterede perspektiver er et ønske om større sammenhæng og bedre koordinering mellem forskellige systemer. Oplevelsen af at være studerende med en funktionsnedsættelse hænger således tæt sammen med oplevelsen af at blive mødt med forståelse og at kunne få relevant viden og klarhed ift. tilpasningsmuligheder i mødet med forskellige fagpersoner og instanser på universitetet.

4.0 Inspiration til fremtidens støtteformer

I det følgende sammenfattes nogle generelle opmærksomhedspunkter samt idéer til nye støtteformer til målgruppen af studerende, der modtager SPS. Sammenfatningen er tænkt som inspiration, der kan bidrage i videre drøftelser og processer med fokus på udvikling af støtte inden for SPS. Den bygger først og fremmest på analyseresultaterne fra den beskrevne interviewundersøgelse, men inddrager også perspektiver fra det udviklingsarbejde i Studiestøtte ved AU, der siden 2024 har haft fokus på udvikling af støtteformer inden for SPS.

4.1 Generelle opmærksomhedspunkter

4.1.1 Styrket informationsindsats til studerende

Interviewundersøgelsen peger på, at tilgængelighed til information og muligheden for at få adgang til støtte, når det er relevant, har betydning for den samlede oplevelse af SPS-systemet. Derfor er dette fokus medtaget, selvom det ikke omhandler konkrete støtteformer. En tydelig og løbende informationsindsats kan understøtte, at flere studerende bliver opmærksomme på SPS, men også at de får et mere kvalificeret indblik i, hvad støtten rummer.

Et opmærksomhedspunkt er at sikre kommunikation gennem flere kanaler – både i forbindelse med studiestart og løbende gennem studietiden. Studerende i undersøgelsen efterspørger fx skriftlig information via optagelsesbreve, indlæg på institutionens intranet eller på sociale medier. Den skriftlige information kan supplere mundtlig information om SPS. Denne mundtlige information anses som væsentlig og kan fx formidles gennem introduktionsoplæg på studiet. I den forbindelse peger studerende også på behovet for en mere systematisk og ensartet kommunikation på tværs af fakulteter og uddannelser, så SPS fremstår som et fælles og genkendeligt tilbud uanset studieretning, samtidig med at alle har adgang til samme information. Et andet væsentligt initiativ er informationsarrangementer afholdt af SPS-teamet. Studerende i undersøgelsen foreslår bl.a., at SPS løbende afholder åbent hus-arrangementer.

Udover den direkte opsøgende information har det også betydning, at studerende selv løbende kan opsøge information, fx gennem kontakt til studievejledere eller gennem internetsøgning og hjemmesideinformation. I den forbindelse peger studerende i undersøgelsen på et klart udviklingspotentiale ift. at styrke "brandingen" af SPS, så informationen ud over at give overblik over støttemuligheder også formidler og eksemplificerer formålet med støtten og sammenhængen mellem forskellige støtteformer. Det kunne fx være relevant at overveje, om sprogbrugen omkring SPS kunne gøres mere vedkommende samt muligheder for at visualisere og eksemplificere information, eksempelvis gennem korte informationsvideoer. Dette kunne styrke kendskabet til SPS både blandt studerende i og udenfor målgruppen.

4.1.2 Individuelle og kollektive støtteformer

I forbindelse med videre udvikling af støtteformer er et opmærksomhedspunkt, hvordan forskellige typer af støtte kan imødekomme forskellige behov. Det er derfor relevant at undersøge og afklare, hvordan forskellige støtteformer kan spille sammen i en samlet støtteindsats. Studerende i interviewundersøgelsen fremhæver behovet for, at støttemuligheder netop skal præsenteres samlet, hvis der udvikles en bredere vifte af støttetilbud, som også indeholder kollektive støtteformer. Desuden peger de på nogle centrale forskelle mellem individuelle og kollektive støtteformer.

Individuel støtte kan være særlig velegnet til at adressere specifikke behov. Den giver et trygt og fleksibelt rum, hvor man kan tale åbent om sine specifikke udfordringer og få målrettet støtte, der følger én over tid. Dette er både tilfældet ifm. rådgivning og vejledning og ifm. tilknytning til andre støttegivere, fx mentorer. Kollektive støtteformer kan i højere grad understøtte netværk, perspektivskifte og udvikling af måder at håndtere studielivet på gennem rammesatte øvelser og aktiviteter, erfaringsudveksling samt mulighed for ad hoc rådgivning og vejledning.

Den kollektive støtte kan således udgøre et supplement, men ikke en erstatning for muligheden for individuelle støtte. Da der er begrænset erfaringer med kollektive støtteformer, kunne det være relevant at indsamle videre erfaringer med udbyttet af hhv. individuelle og kollektive støtteformer afhængigt af fx studieretning, studiemæssige erfaringer og specifikke studiemæssige vanskeligheder. I udviklingen af kollektive støtteformer har de studerende behov for, at formålet med den enkelte kollektive støtteform er klart, og at rammerne for deltagelse er tydelige, fx graden af forpligtelse til deltagelse. Der kan ifølge de studerende i undersøgelsen være forskellige indgangsvinkler til, hvordan de kollektive støtteformer kan differentieres og opdeles ud fra målgrupper og temaer. Det kan fx være relevant at overveje, om nogle støtteformer og temaer med fordel kan involvere studerende på tværs af SPS-målgruppen uanset funktionsnedsættelse.

Både specifikke og mere brede tilbud kan have værdi. Grupper med fælles temaer eller afgrænsede målgrupper kan skabe tryghed og fokus, mens de åbne støtteformer, som studerende kan møde op til ved behov, sandsynligvis vil kunne imødekomme studerende med mere skiftende behov for støtte.

4.1.3 Samspil mellem SPS og den øvrige institution

Studerende i undersøgelsen har en stor opmærksomhed på, hvordan de som SPS-modtagere bliver imødekommet og forstået på deres studie og AU som institution. Selvom dette aspekt ligger uden for udviklingen af nye støtteformer inden for SPS, hænger det sammen med oplevelsen af blive støttet på universitetet.

Som et led i en styrket samlet støtteindsats kan der ud fra undersøgelsen peges på 3 overordnede opmærksomhedspunkter.

For det første vil det være relevant at understøtte et yderligere kendskab til SPS og studerende med funktionsnedsættelser blandt undervisere, ledere, studievejledere og andre vejledningsinstanser.

For det andet vil det være relevant at overveje, hvordan man kan fremme åbenhed om funktionsnedsættelser i studiemiljøet. En større åbenhed har betydning for, hvordan studerende med funktionsnedsættelser oplever at blive mødt og forstået i uddannelseskonteksten. Dette hænger ifølge de studerende i undersøgelsen også tæt sammen med betydningen af, at man som institutionen signalerer, at der er plads til studerende med forskellige behov og forudsætninger.

For det tredje er det relevant at fokusere på samspillet mellem SPS-indsatsen og øvrige støttende instanser med henblik på at reducere den oplevede kompleksitet for de studerende, som er i kontakt med forskellige instanser. Jo mere det er muligt at bygge bro mellem de forskellige instanser, fx mellem SPS og studievejledning, des bedre udgangspunkt er der for en sammenhængende støtteoplevelse.

4.2 Nye støtteformer

4.2.1 Ind på universitetet

Over halvdelen af SPS-modtagerne på AU har fået SPS på tidligere uddannelse, men har stadig brug for at få grundig information om, hvordan de kommer i gang med støtte på AU. Det er oplagt at bruge studiestarten som et fokuspunkt for information og vejledning. Dels for at fange manges opmærksomhed på én gang og dels for at bane vejen for hurtigst mulig støtte.

Velkomstarrangement

Et forslag til et konkret initiativ er et fælles velkomstarrangement i ugen før intro-dagene går i gang. Arrangementet er ikke en del af selve SPS-støtten, men en del af institutionens informationsindsats, som kan understøtte en god studiestart og en god start på støtte for studerende i SPS-målgruppen

Velkomstarrangementet er tænkt som et fysisk arrangement der er åbent for alle nye AU-studerende, der ønsker at vide mere om støttemuligheder. Det afvikles over samlet 2-3 timer og starter med en fælles del for alle:

- Velkommen og gode råd om studiestart
- Overblik over støttemuligheder ved både støttegivere og nuværende studerende, der modtager støtte.
- Overblik over AU vejledningstilbud

Derefter kan deltagerne melde sig til kortere workshops efter behov, fx:

- Studievejledning – hvad kan vi hjælpe med.
- SU – sådan er reglerne – hvad skal du huske.
- Mere om støtte til studerende med ordblindhed.
- Mere om støtte til studerende med psykiske og neurologiske lidelser
- Mere om støtte til studerende med et fysisk handicap.

Som en del af arrangementet skal deltagerne have mulighed for at få korte individuelle samtaler. Afslutningsvis vil der være mulighed for rundvisning på institutterne.

Fordele

- Mulighed for at bearbejde uro og bekymringer før den egentlige studiestart.
- Giver plads til forskellighed og tid til individuelle spørgsmål.
- Synliggør at der er mange, der har særlige udfordringer.
- Mulighed for at møde rollemodeller og høre positive historier om studieliv med særlige udfordringer.
- Giver et første overblik over støttemuligheder og indholdet i forskellige vejledningstilbud.
- Mulighed for at blive vist rundt på eget studiested.
- Sender et signal om, at institutionen tager godt imod nye studerende med særlige udfordringer.

Opmærksomhedspunkter

- Et fysisk velkomstarrangement vil ikke appellere til alle i målgruppen. Nogle vil tænke at et stort fysisk arrangement er for overvældende.
- For nogle studerende vil mængden af information i et velkomstarrangement blive for omfattende.
- Uanset hvordan man informerer om velkomstarrangementet, er det sandsynligvis kun en mindre del af målgruppen, der deltager. Der er derfor fortsat brug for andre informationskanaler og en løbende indsats.

4.2.2 SPS støtteformer

Studiestartsmentor, særligt for SPS-studerende

Studiestart og de første måneder på et nyt studie kan være ekstra udfordrende for studerende med funktionsnedsættelser. Desuden er det sjældent muligt at have det fulde støttetilbud på plads helt fra 1. dag på studiet.

Baseret på interviewundersøgelsen er et forslag at tilbyde studiestartsmentorer til nye studerende med funktionsnedsættelser. En sådan støtteform kunne give mulighed for at understøtte en mere tryk og hensyntagende studiestart.

Studiestartsmentor foreslås som et tilbud til alle studerende, der vurderes at være i SPS målgruppen, men uden at der er krav om forudgående bevilling. Studerende, der ønsker en studiestartsmentor, bliver tilknyttet en erfaren studerende, der selv modtager eller har modtaget SPS. Studiestartsmentor er som navnet antyder afgrænset til den første tid på studiet, for eksempel de første 3 måneder.

Studiestartsmentor kan bl.a. hjælpe med at afklare praktiske spørgsmål, sortere i informationer og dele ud af egne erfaringer med at studere med en funktionsnedsættelse. Om muligt er studiestartsmentor på plads før studiestart, og ellers startes forløbet så hurtigt som muligt efter studiestart. Studiestartsmentorer får en fælles introduktion til opgaven, og de nye studerende, der ønsker en studiestartsmentor, får en grundig præsentation af rammer og indhold i tilbuddet. Mentorforløb vil kunne afvikles som en blanding af fysiske møder og online kommunikation.

Fordele

- Tilknytning til en erfaren studerende kan understøtte en tryk start for nye studerende i SPS-målgruppen.
- Mentorstøtte er en fleksibel støtteform i forhold til den enkeltes behov for hjælp, og det er muligt at fokusere indsatsen på det, der erfaringsmæssigt kan være ekstra svært i forbindelse med studiestart, hvis man har en funktionsnedsættelse.
- Et åbent tilbud kan give en hurtig indsats helt fra studiestarten, før den øvrige støtteindsats er foldet ud.

Opmærksomhedspunkter

- Der vil være nogle praktiske udfordringer forbundet med en studiestartsmentorordning. Et spørgsmål er fx, om det er muligt at rekruttere tilstrækkelige studiestartsmentorer på tværs af universitetets institutter. Et andet spørgsmål er, om det kan lade sig gøre at sætte mange forløb i gang så tidligt, som konceptet forudsætter. Udvikling af denne støtteform vil således kræve en del organisering og forarbejde.
- Der vil være brug for en klar afgrænsning af mentorens opgave, både ift. overgangen til videre SPS-støtte og til evt. andre lokale studiestartsordninger.

Studiestøtte i grupper

Studiestøtte i grupper kan være et supplement til den individuelle studiestøtte. På Rådgivnings- og støttecentret er der gennem de senere år opbygget en del erfaringer med støtte i grupper. Baseret på interviewundersøgelsen er det relevant at videreudvikle dette koncept. Udgangspunktet er, at nogle studiemæssige problematikker egner sig til at blive arbejdet med i en kontekst, hvor de studerende oplever, at de ikke er alene om deres udfordringer. Formatet giver mulighed for at støtte en mindre gruppe af studerende (fx 6-8 stk.) inden for et afgrænset emne, ligesom det giver de studerende mulighed for at udveksle oplevelser, erfaringer og strategier samt spejle sig i andre studerende med lignende udfordringer.

Grupperne kan afvikles som en række faste møder hen over semesteret og kan fx omfatte oplæg, øvelser og erfaringsudveksling. Grupperne faciliteres af en eller to studiestøttegivere, som står for at rammesætte de enkelte møder, introducere temaet, præsentere relevante metoder, understøtte øvelser samt facilitere dialogen i gruppen. I nogle typer forløb kan der være mulighed for korte individuelle rådgivnings- eller vejledningssamtaler undervejs i relation til gruppens tema.

Eksempler på temaer for studiestøtte i grupper

- Ny på studiet: Hvordan bevarer jeg overblikket og får fodfæste på min nye uddannelse?
- Studiemæssig ensomhed: Hvordan lærer jeg flere på studiet bedre at kende?
- Motivation og balance: Hvordan fastholder jeg engagementet gennem semesteret, så arbejdet fordeles jævnt?
- Studerende med ADHD/ADD: Hvilke udfordringer oplever jeg, og hvilke strategier hjælper?
- Udfordringer i studiegruppen: Hvordan fungerer jeg i samarbejdssituationer, og hvordan kommunikerer jeg det til min studiegruppe?
- Mundtlig præsentation: Hvordan håndterer jeg situationer, hvor jeg skal holde oplæg på holdet eller ved mundtlig eksamen?

- Håndtering af opgaveskrivning: Hvad er metoder til at planlægge og arbejde konstruktivt i skriveprocesser?

Fordele

- Mulighed for at mødes med andre studerende med lignende udfordringer og dele oplevelser, erfaringer og strategier.
- Mulighed for at imødekomme støttebehov, som ikke kræver specifik individuel støtte.
- Mulighed for at danne tættere relationer til andre studerende, der evt. kan fastholdes i det videre studieforløb.
- Mulighed for i praksis at øve sig på at håndtere situationer, der fx handler om at indgå i studiemæssige samarbejdsituationer eller mundtlige formidlingssituationer.

Opmærksomhedspunkter

- Der kan være praktiske udfordringer forbundet med at få forløbet planlagt på tidspunkter, hvor den relevante målgruppe af studerende har mulighed for at deltage.
- Der kan være udfordringer med at få rekrutteret de relevante studerende til de relevante grupper, så der sikres en god sammensætning af gruppen.
- For at grupperne kommer til at fungere godt, kræver det en vis forpligtelse af de studerende til at møde op?
- Det skal være tydeligt, hvad temaet for gruppen er, og hvordan møderne kommer til at forløbe, så de studerende kan vurdere, om gruppen er relevant for dem.
- Det kan være sårbart at dele egne oplevelser i en gruppe. Derfor er det vigtigt, at de studerende har et fælles udgangspunkt, der understøtter, at de kan spejle sig i hinanden.
- Forskellige studieretninger kan være meget forskellige, og derfor kan de studerendes udfordringer og strategier også være det. I nogle tilfælde kan det være en idé at lave studiespecifikke grupper.
- Det er oftest lettest at skabe et stærkt gruppetilhørsforhold gennem fysiske møder, men man kan overveje at supplere med muligheden for enkelte online-gruppe, da det for nogle studerende vil være mere praktisk og mindre grænseoverskridende at skulle mødes online.

Studieværksted med workshops

Baseret interviewundersøgelsen er det relevant at undersøge potentialet i mere åbne kollektive støtteformer. Et forslag til en støtteform er et studieværksted, som er et åbent tilbud, hvor de studerende i SPS-målgruppen har mulighed for at møde op efter behov. Der er som udgangspunkt nogle få studiestøttegivere til stede i studieværkstedets åbningstid, som tager imod de studerende.

I studieværkstedet skal de studerende have mulighed for at forberede sig til undervisning, arbejde med studieopgaver eller forberede sig til eksamen.

Samtidig giver studieværkstedet studerende med funktionsnedsættelser mulighed for at mødes med andre studerende i samme situation og danne relationer på tværs af studieretninger.

I løbet af studieværkstedets åbningstid vil de studerende have mulighed for at booke et møde med en studiestøttegiver, fx hvis de har spørgsmål eller kører fast i arbejdet, og har brug for sparring på deres arbejdsproces.

Indenfor studieværkstedets rammer er det desuden muligt at afholde workshops, der f.eks. kan omfatte aktiviteter eller oplæg med fokus på forskellige studiemæssige problematikker og studiestøttende værktøjer og metoder.

Workshops eller andre målrettede aktiviteter er tænkt ind i studieværkstedet baseret på interviewundersøgelsen. Af denne fremgår det, at tilslutningen til workshops som særskilte arrangementer er begrænset. Derimod peges der på, at kombinationen af møde op til en målrettet aktivitet i kombination med andre muligheder for sparring og netværksdannelse har et større potentiale.

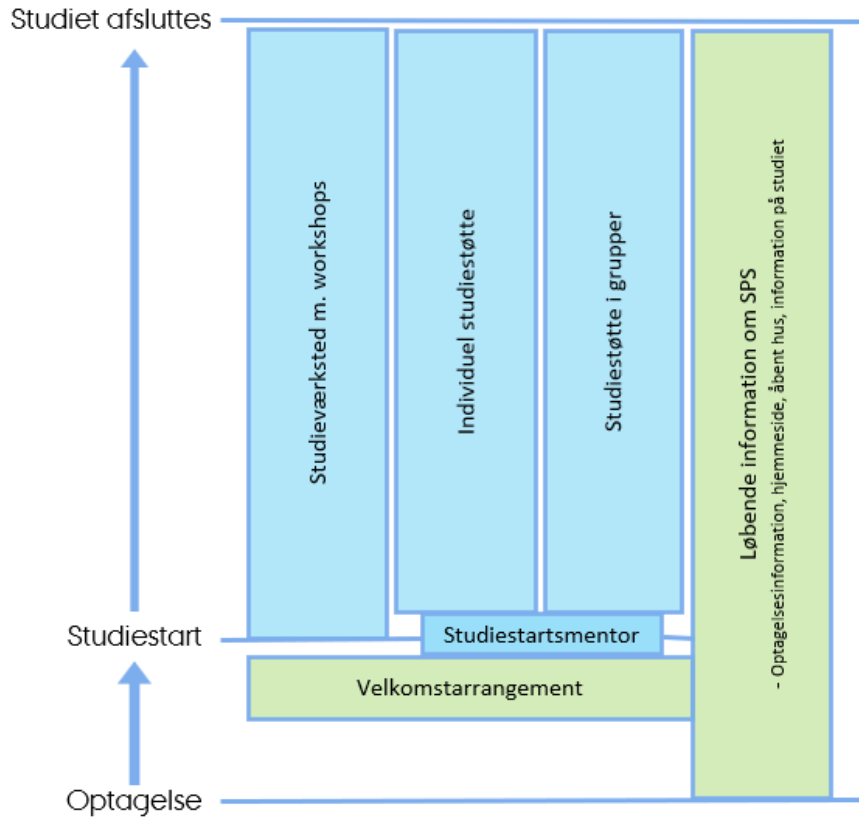
Fordele

- Kan give de studerende hurtig adgang til støtte, fx mens de venter på bevilling af anden støtte.
- Giver mulighed for at møde andre studerende med behov for støtte og kan derved mindske oplevelsen af at være alene med sine udfordringer.
- Understøtter udvikling af hensigtsmæssige studierutiner herunder tydeligere skel mellem studie og fritid.
- Giver mulighed for at sparre med støttegiver om mindre udfordringer, som ellers ville indgå i individuel støtte.
- Kan udgøre en brobygning ift. SPS-støtten, da det giver mulighed for at informere om andre støttetilbud.

Opmærksomhedspunkter

- Studieværkstedet er som udgangspunkt tænkt som et tilbud specifikt til studerende, der vurderes at være i målgruppen for SPS. Det kan i dog praksis være udfordrende at afgrænse, hvem der har adgang til tilbuddet.
- Det er vigtigt, at der i den individuelle studiestøtte informeres om studieværkstedet. Da studieværkstedet er et åbent og derfor mindre forpligtende tilbud, er der en risiko for, at studerende, der faktisk kunne have gavn af studieværkstedet, ikke benytter det.
- Det er vigtigt, at der i studieværkstedet indgår planlagte workshops, da det for en del studerende vil være lettere at møde op første gang til noget specifikt. Workshops kan således fungere som en indgangsport til at begynde at komme i studieværkstedet.
- Studieværkstedet skal kunne rumme både oplæg/workshops, rådgivning/vejledning, studiarbejde og socialt samvær.
- Studieværkstedet stiller store krav til de fysiske rammer. Da en del studerende med funktionsnedsættelser har ekstra svært ved at koncentrere sig om arbejdet ved støj, er det vigtigt, at rammerne tillader en fysisk adskillelse mellem arbejdsområde og et område med mulighed for andre aktiviteter.

4.2.3 Oversigt over idéer til støtteindsats

5.0 Hovedkonklusioner og videre perspektiver

Studerendes møde med SPS og AU

Med undersøgelsen har de studerendes input bidraget med vigtig viden om, hvordan SPS opleves i praksis. Undersøgelsen fremhæver, at støtte gennem SPS for mange studerende har haft afgørende betydning for deres mulighed for at gennemføre en videregående uddannelse. Der er en overordnet positiv oplevelse af, at SPS-systemet fungerer, og at støtten kan imødekomme mange af deres specifikke behov. Den individuelle støtte opleves som fleksibel og nærværende, og relationen til støttegiverne beskrives ofte som vigtig, tryk og meningsfuld. De nuværende tilbud om kollektiv støtte udgør aktuelt en meget begrænset del af den samlede studiestøtte på AU, og derfor er der få erfaringer blandt de studerende.

Studerende i undersøgelsen peger også på nogle udfordringer og udviklingsmuligheder i relation til støtten. Nogle studerende oplever ventetid og usikkerhed ifm. opstart af støtte. De studerende ønsker overordnet et større fokus på rettidig, grundig og målgruppespecifik information om muligheder for støtte gennem forskellige informationskanaler. Samtidig er der et ønske om at styrke AUs "branding" af SPS som et genkendeligt og vedkommende tilbud.

Undersøgelsen peger desuden på, at mødet med undervisningsmiljøet og universitetets øvrige instanser har betydning for den samlede oplevelse af at være studerende med en funktionsnedsættelse. Den studerendes samlede studie- og støtteoplevelse formes dermed i et krydsfelt mellem SPS og universitetets øvrige praksisser.

Perspektiver på individuelle og kollektive støtteformer

De studerendes perspektiver viser, at der er et potentiale i at supplere den individuelle støtte med kollektive støtteformer. Særlig studiestøtte i grupper og åbne studieværksteder vurderes at have potentiale, fordi denne type støtteformer kan give mulighed for ad hoc rådgivning/vejledning, erfaringsudveksling, netværk og spejling med andre i lignende situationer. Samtidig bliver det fremhævet, at kollektive støtteformer ikke kan stå alene, og at ressourcer, forudsætninger og behov for at deltage i kollektiv støtte kan variere meget. Desuden bliver det tydeligt, at der i videreudviklingen af kollektive støtteformer skal tænkes en tydelighed ift. rammerne for støtten, men også at der er potentiale i at nytænke støtte på tværs af temaer og målgrupper.

Videre perspektiver

Denne undersøgelse er en del af et bredere udviklingsarbejde med fokus på at udvikle og kvalificere støtteindsatsen til studerende med funktionsnedsættelser på Aarhus Universitet. Vi har i tilknytning til fokuset på individuelle og kollektive støtteformer valgt at få indblik i temaet "opstart af støtte". I det videre udviklingsarbejde kunne der være flere oplagte fokusområder. Det kunne fx være relevant med et yderligere fokus på støtte til studerende med funktionsnedsættelser, der er

på vej ud af universitetet og ind på arbejdsmarkedet. Det kunne også være relevant at indsamle yderligere indsigter om kollektive støtteformer blandt studerende, som har benyttet sig af de nuværende kollektive tilbud. De idéer og forslag, der er præsenteret i rapporten, tager afsæt i en særlig målgruppe, men flere af perspektiverne kunne også inspirere til initiativer i studiemiljøerne, som kan styrke læring og trivsel.

Vi håber, at perspektiverne fra undersøgelsen blive inddraget og inspirere i den videre dialog og i udviklingen af fremtidens støtteformer.

6.0 Bilag 1

Grafik anvendt i forbindelse med interviews.

